

MINISTRI MÄÄRUS

18.12.2025 nr 74

**Heaolutehnoloogiate kasutuselevõtu toetamine
tervise- ja hoolekandevaldkonnas**

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 4 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekirja meetme 21.4.1.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ sekkumise „Erivajadusega inimeste ja vanemaealiste iseseisvat toimetulekut toetavate elu- ja teenuskohtade kohandamine, sh nutikate lahenduste kasutuselevõtu toetamine“ rakendamiseks toetuse andmist.

(2) Toetuse andmisega panustatakse:

1) *ÜSS2021_2027* § 3 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ poliitikaeesmärgi nr 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi „Tõrjutud kogukondade, madala sissetulekuga leibkondade ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas erivajadustega inimeste sotsiaalmajandusliku kaasamise edendamine integreeritud meetmete, muu hulgas eluaseme- ja sotsiaalteenuste kaudu“ meetme 21.4.1.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ raames rahastatava sekkumise „Erivajadusega inimeste ja vanemaealiste iseseisvat toimetulekut toetavate elu- ja teenuskohtade kohandamine, sh nutikate lahenduste kasutuselevõtu toetamine“ eesmärkide saavutamisse;

2) riigi eelarvestrateegia 2026–2029 heaolu tulemusvaldkonna sotsiaalhoolekande programmi tegevuse 1 „Hoolekande kättesaadavuse tagamine ja toimetuleku toetamine“ eesmärkide saavutamisse;

3) Euroopa hooldusstrateegia ja Eesti hooldusreformi eesmärkide saavutamisse, mis ennekoike parandavad kodus elamist toetavate teenuste kättesaadavust ja vähendavad leibkonnaliikmete hoolduskoormust;

4) heaolu arengukava 2023–2030 alaeesmärgi 4 „Sotsiaalhoolekanne“ tegevussuuna „Avaliku raha suunamine senisest enam kogukonnapõhiste, kodus elamist ja toetatud elamist võimaldavate teenuste ning füüsilise ja sotsiaalse keskkonna arendamisse“ elluviimisse ning mõödikute „Suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal“ ja „Kodust iseseisvat toimetulekut toetavate teenuste ja ööpäevaringse institutsionaalse hooldusteenuse saajate suhtarv“ saavutamisse;

5) rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 „Inimkeskse tervishoiu programmi“ eesmärgi „Inimeste vajadustele ja ootustele vastavad ohutud ja kvaliteetsed tervise- ja sotsiaalteenused, mis aitavad vähendada enneaegset suremust, suurendada tervena elada jäänud aastate arvu ja toetada krooniliste haigustega elamist, on elanikkonnale võrdselt kättesaadavad“ saavutamisse;

6) „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavas 2021–2035“ nimetatud nutika spetsialiseerumise valdkonda „Tervisetehnoloogiad ja -teenused“.

§ 2. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

(1) Kui määruse alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*), või Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(2) VTA määruse kohast vähese tähtsusega abi ei anta VTA määruse artikli 1 punktis 1 sätestatud juhtudel. Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 kohast vähese tähtsusega abi ei anta sama määruse artiklis 1 sätestatud juhtudel.

(3) Ühele ettevõtjale ei tohi määruse alusel antava ja varem antud abi eelneva kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada:

- 1) VTA määruse artikli 3 lõikes 2 nimetatud summat;
- 2) Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 artikli 3 lõikes 2 nimetatud summat.

(4) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised isikud, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

(5) VTA määruse kohase vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse sama määruse artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid. Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 kohase vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse sama määruse artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid.

(6) VTA määruse ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 alusel antud vähese tähtsusega abi ei anta ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks.

(7) Kui vähese tähtsusega abi ülemmäär on täitunud ja määruse alusel antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi, kohaldatakse abi andmisel Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuses „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“ (ELT L 7, 11.01.2012, lk 3–10) (edaspidi *Euroopa Komisjoni otsus*) sätestatud tingimusi.

(8) Euroopa Komisjoni otsuse alusel antav riigiabi ei tohi teenuse kohta ületada selles otsuses nimetatud määra.

§ 3. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) *heaolutehnoloogia* on vanema ealist, kroonilise haiguse või puudega inimest igapäevaelus toetav tehnoloogiline lahendus, mis säilitab või parandab iseseisvust, ohutust, turvalisust,

tervist, aktiivsust, osalust ja elukvaliteeti, ning teenuseosutajat toetav tehnoloogiline lahendus, mis aitab tõhustada teenuste korraldust ja suurendada töötajate rahulolu;

2) heaolutehnoloogiate arendusprogramm (edaspidi *programm*) toetab tervise- ja hoolekandevaldkonna innovatsioonivõimekust, aidates kaasa toetuse andmise eesmärgile vastavate projektide ja projektimeeskondade tekkimisele ning pakkudes toetust saanud projektide elluviimisel ja tulemuse saavutamisel tuge, sealhulgas ühtse metoodika alusel koolitusi, mentorlust ja tööriistu;

3) programmi elluvijana on Sotsiaalministeeriumi hankepartner.

§ 4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on heaolutehnoloogiate kasutuselevõtuga tervise- ja hoolekandevaldkonnas:

1) pikendada vanemaealiste ja erivajadusega täisealiste inimeste iseseisvat turvalist toimetulekut kodus, ennetades abivajaduse tekkimist või süvenemist ning säilitades või parandades elukvaliteeti;

2) vähendada lähedaste hoolduskoormust;

3) parandada punktides 1 ja 2 nimetatud sihtrühmale pakutavate teenuste inimkesksust, kvaliteeti, kättesaadavust ja efektiivsust, lõimides tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid, ning suurendada teenuseid osutavate töötajate töörahulolu.

(2) Toetatav heaolutehnoloogia lahendus (edaspidi *lahendus*) peab vastama järgmistele kriteeriumitele:

1) lahendus keskendub lõikes 1 nimetatud eesmärgist lähtuvalt olulise probleemi lahendamisele;

2) lahendus on potentsiaalselt olulise mõjuga, jätkusuutlik ja skaleeritav;

3) lahendus on Eesti kontekstis uudne;

4) lahenduses rakendatakse digitaalset tehnoloogiat;

5) lahenduses kasutatava tehnoloogia tehnoloogilise valmiduse tase (*technology readiness level*, TRL) on vähemalt 6, mis tähendab, et tehnoloogiat on asjakohases keskkonnas juba demonstreeritud;

6) lahenduse arendamisel lähtutakse kasutajakeskse disaini põhimõtetest, sealhulgas kaasatakse sihtrühma;

7) lahendus töötatakse välja osapoolte koostöös, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerluses.

(3) Toetust antakse kahes omavahel seotud etapis. Esimeses etapis toimub lahenduse väljatöötamine ning teises etapis lahenduse katsetamine ja kasutuselevõtt.

(4) Toetuse andmise tulemusena on toetatud lahendused tervise- ja hoolekandevaldkonnas igapäevasesse kasutusse võetud.

(5) Toetuse andmisel arvestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ning panust Riigikogu 12. mai 2021. a otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ (edaspidi *strateegia „Eesti 2035“*) aluspõhimõtete hoidmisse.

(6) Lõikes 5 nimetatud aluspõhimõtete hoidmist, võrdseid võimalusi, soolist võrdõiguslikkust ja ligipääsetavust hinnatakse järgmiste strateegia „Eesti 2035“ mõõdikutega:

1) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;

2) soolise võrdõiguslikkuse indeks;

3) suure hoolduskoormusega (20 ja enam tundi nädalas) 16-aastaste ja vanemate inimeste osakaal;

- 4) rahulolu kohaliku omavalitsuse teenustega;
- 5) avalike digiteenustega rahulolu eraisikute seas;
- 6) ligipääsetavuse näitaja.

(7) Meetmete nimekirja väljundnäitaja on „Toetust saanud projektide arv”.

§ 5. Rakendusüksus ja rakendusasutus

(1) Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(2) Rakendusasutus on Sotsiaalministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

2. peatükk

Esimene etapp – lahenduse väljatöötamine

1. jagu

Toetatavad tegevused ja kulude abikõlblikkus

§ 6. Toetatavad tegevused

(1) Toetatavad tegevused peavad panustama §-s 4 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Toetatav tegevus on § 4 lõikes 2 nimetatud kriteeriumitele vastava lahenduse väljatöötamine, sealhulgas programmis osalemine.

(3) Taotlusvooru avamise teates võib nimetada § 4 lõikes 1 nimetatud eesmärgi kohased võtmeteemad.

§ 7. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dega 15–17 ja § 20 lõike 1 punkti 1 kohase kindlasummalise makse alustega ning käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on § 6 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud ja põhjendatud kulud, sealhulgas:

- 1) projektimeeskonna personalikulud;
- 2) teenuse sisseostmise, sealhulgas ekspertiisi kulud;
- 3) projektimeeskonna lähetuskulud, sealhulgas lähetused partnerite või võimalike lahenduste leidmiseks;
- 4) Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud teavitustegevuste kulud.

(3) Abikõlblikud kulud hüvitatakse kindlasummalise maksena, mille suurus on kuni 30 000 eurot.

(4) Toetuse kindlasummalise makse summa määratakse taotluse rahuldamise otsuses.

(5) Kindlasummalise makse alusel toetuse väljamakse tegemiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- 1) programmi elluviija kinnitus, et projektimeeskonna liikmed on osalenud programmi tegevustes vähemalt 80% ulatuses;
- 2) rakendusüksuse poolt kinnitatud lõpparuanne.

§ 8. Toetuse osakaal abikõlblikest kuludest

Toetuse maksimaalne osakaal on 100% abikõlblike kulude maksumusest, millest 70% moodustavad Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendid ja 30% riiklik kaasfinantseering.

§ 9. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on kuus kuud, abikõlblikkuse perioodi alguskuupäev avaldatakse taotlusvooru avamise teates.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal algavad ja lõpevad projekti tegevused ning tekivad projekti elluviimiseks vajalikud kulud.

2. jagu

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

§ 10. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Taotlejaks ja partneriks on juriidiline isik.

(2) Taotleja ja partner peavad vastama ühendmääruse § 3 lõigetes 2 ja 4 sätestatule.

(3) Taotleja ja partner on kohustatud täitma ühendmääruse § 2 lõikes 3 sätestatud nõudeid.

(4) Taotleja poolt esitatud taotluste arv ei ole piiratud.

(5) Taotleja võib olla partner teistes taotlustes.

§ 11. Nõuded taotlusele

(1) E-toetuse keskkonnas esitatav taotlus peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatule vähemalt järgmist:

1) projekti kirjeldus, sealhulgas selgitus, kuidas projekt panustab §-s 4 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse ning kuidas saavutatakse lahenduse vastavus §-s 4 nimetatud kriteeriumitele;

2) projekti osapoolte ja projektimeeskonna kirjeldus;

3) projekti tegevuskava;

4) projekti eelarve kululiikide kaupa;

5) lahenduse jätkusuutlikkuse ja skaleerimise (laiaulatusliku kasutuselevõtu) kirjeldus;

6) teave selle kohta, kui projektile või projekti osale on taotletud toetust mitmest meetmest või muust riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsiooni või fondi või muudest vahenditest;

7) volikiri, kui taotleja või partneri olemasolu korral partneri esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;

8) partneri olemasolu korral partneri esindusõigusliku isiku kinnitus ühendmääruse § 4 lõikes 2 nimetatud asjaolude kohta;

9) kui taotleja või partneri olemasolu korral partner on välisriigi juriidiline isik, tuleb taotlusele lisada asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendid ühendmääruse § 3 lõike 2 punktides 3–7 nimetatud asjaolude kohta lähtuvalt selle riigi õigusaktidest, kus partner või toetuse taotleja on registreeritud.

(2) Taotluses sisalduva projekti suhtes peab olema läbitud § 19 lõikes 5 nimetatud eelnõustamine.

3. peatükk
Teine etapp – lahenduse katsetamine ja kasutuselevõtt
1. jagu
Toetatavad tegevused ja kulude abikõlblikkus

§ 12. Toetatavad tegevused

(1) Toetatavad tegevused peavad panustama §-s 4 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Toetatavad tegevused on § 6 kohase projekti käigus välja töötatud ja § 4 lõikes 2 nimetatud kriteeriumitele vastava lahenduse katsetamine, sealhulgas mõju hindamine, lahenduse kasutusele võtmine ja programmis osalemine.

§ 13. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas ühendmääruse §-dega 15, 16 ja 21 ning käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on järgmised §-s 12 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud ja põhjendatud kulud, sealhulgas:

- 1) personalikulu, sealhulgas lähetuskulu;
- 2) projekti tegevuste elluviimisega seotud kaudsed kulud ühtse määra alusel 15% projekti otsestest personalikuludest;
- 3) tehnoloogia, sealhulgas seadmete ja tarkvara rentimise, ostmise või liisimise kulu;
- 4) teenuse, sealhulgas tarkvara- ja nõustamisteenuse sisseostmise ning uuringute, sealhulgas turu- ja konkurentsiuuringu, kasutajauuringu ja mõju-uuringu tegemise kulu;
- 5) intellektuaalomandi soetamise, sealhulgas litsentsi kulu;
- 6) materjalide ja tarvikute soetamise või kasutamise kulu;
- 7) turundus- ja kommunikatsioonitegevuste kulu;
- 8) Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud teavitustegevuste kulud.

(3) Abikõlbmatud on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93), artiklis 7 nimetatud tegevuste kulud.

(4) Abikõlbmatud on lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud kuludele järgmised kulud:

- 1) tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustuselt, välja arvatud toitlustuskuludelt makstav maks;
- 2) mootorsõiduki või kinnisasja ostmise või liisimine;
- 3) mootorsõiduki remont ja tarvikud;
- 4) riiklikud ning kohaliku omavalitsuse toetused ja abirahad.

§ 14. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood peab jääma vahemikku taotluse esitamisest kuni 2029. aasta 31. detsembrini ja see võib olla kuni 24 kuud, sealhulgas lahenduse katsetamine kuni 18 kuud ja kasutuselevõtmine kuni kuus kuud.

(2) Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist põhjendatud juhul tingimusel, et lõikes 1 nimetatud perioode ei ületata.

§ 15. Toetuse piirmäär

(1) Toetuse maksimaalne osakaal on 88% abikõlblike kulude maksumusest, millest 70% moodustavad Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendid ja 18% riiklik kaasfinantseering. Toetuse saaja kohustuslik omafinantseering on minimaalselt 12% abikõlblikest kuludest.

(2) Minimaalne toetus taotluse kohta on 500 000 eurot.

2. jagu

Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

§ 16. Nõuded taotlejale ja partnerile

Taotlejale ja partnerile kohaldatakse §-s 10 sätestatut.

§ 17. Nõuded taotlusele

(1) E-toetuse keskkonnas esitatav taotlus, sealhulgas projektiplaan, peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatule vähemalt järgmist:

- 1) projekti kirjeldus, sealhulgas selgitus, kuidas projekt panustab §-s 4 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse, kuidas lahendus vastab §-s 4 nimetatud kriteeriumitele ning seos § 6 kohaselt toetust saanud projektiga;
- 2) projekti osapoolte ja projektimeeskonna kirjeldus;
- 3) projekti tegevuskava, sealhulgas tegevusetapid, tegevused, vastutajad ja tulemused;
- 4) projekti eelarve tegevusetappide kaupa;
- 5) projekti tulemuste rakendamise kava, mis kirjeldab, kuidas kavatsetakse tagada lahenduse jätkusuutlikkus ja skaleerimine (laiaulatuslik kasutuselevõtt) pärast projekti lõppu;
- 6) teave selle kohta, kui projektile või projekti osale on taotletud toetust mitmest meetmest või muust riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsiooni või fondi või muudest vahenditest;
- 7) volikiri, kui taotleja või partneri olemasolu korral partneri esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 8) partneri või partnerite olemasolu korral taotleja ja kõigi partnerite vahel sõlmitud koostöölepe, mis on allkirjastatud esindusõiguslike isikute poolt ning milles on sätestatud ühine eesmärk, huvid, rollid ja vastutus projekti elluviimisel ja tulemuste rakendamisel, arvestades ühendmääruse § 4 lõikes 3 sätestatut;
- 9) kui taotleja või partneri olemasolu korral partner on välisriigi juriidiline isik, tuleb taotlusele lisada asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendid ühendmääruse § 3 lõike 2 punktides 3–7 nimetatud asjaolude kohta lähtuvalt selle riigi õigusaktidest, kus partner on registreeritud.

(4) Kui taotleja on muu isik kui § 6 kohase projekti toetuse saaja, esitab taotleja koos taotlusega § 6 kohase projekti toetuse saaja kinnituse, et taotlejal on õigus lahenduse katsetamiseks ja kasutuselevõtuks § 12 tähenduses.

4. peatükk

Taotlusvooru avamine

§ 18. Taotlusvooru avamine

(1) Rakendusasutus esitab rakendusüksusele taotlusvooru ajakava, sealhulgas § 6 kohaste projektide puhul taotlusvooru võtmeteemad, programmi elluviija kontaktandmed ning § 9 lõike 1 kohase abikõlblikkuse perioodi alguskuupäeva ja eelarve.

(2) Rakendusüksus teavitab lõikes 1 nimetatud asjaoludest avalikkust oma veebilehel hiljemalt taotlusvooru avamise päeval.

5. peatükk

Toetuse taotlemine ja taotluste menetlemine

§ 19. Eelnõustamine, taotluse esitamine ja menetlemise tähtaeg

(1) Taotlemine toimub vooruliselt. Taotlus tuleb esitada taotlusvooru avamise teates nimetatud tähtpäevaks.

(2) Taotleja esindusõiguslik isik esitab taotluse e-toetuse keskkonnas, lähtudes e-toetuse keskkonna andmeväljadest ja nõutud lisadokumentidest.

(3) Taotluse vastuvõtmisele kohaldatakse ühendmääruse §-s 5 sätestatud.

(4) Taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 40 tööpäeva taotluste esitamise tähtpäevast arvates, mida võib pikendada kuni kümme tööpäeva ühendmääruse § 6 lõikes 2 nimetatud juhul.

(5) Enne § 6 kohase projekti taotluse esitamist peab taotleja läbima eelnõustamise, mille eesmärk on anda tagasisidet selle kohta, kas kavandatud projekt vastab §-s 4 nimetatud eesmärgile, kriteeriumitele ja tulemusele, ning vajaduse korral soovitusi projekti täiendamiseks.

(6) Eelnõustamist korraldab programmi elluviija. Eelnõustamise algatamiseks pöördub taotleja programmi elluviija poole, sealhulgas esitab kirjalikult kavandatava projekti kirjelduse. Eelnõustamine tuleb algatada vähemalt kaks nädalat enne taotlusvooru tähtpäeva.

(7) Programmi elluviija registreerib eelnõustamise läbinud projektid, andes neile unikaalse tunnuse, ja esitab rakendusüksusele eelnõustamise läbinud projektide nimekirja taotlusvooru tähtpäevale järgneval tööpäeval.

§ 20. Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine

(1) Taotluse nõuetele vastavuse tuvastamine toimub vastavalt ühendmääruse §-s 6 ja käesolevas määruses sätestatule.

(2) Rakendusüksus tunnistab taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui nad vastavad määruses sätestatud nõuetele.

(3) Rakendusüksus hindab taotleja ja partneri vastavaks tunnistamisel nende vastavust §-s 2 nimetatud reeglitele.

§ 21. Taotluste hindamine ning valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Paragrahvi 6 kohase projekti taotlusi hinnatakse järgmiste valikukriteeriumite alusel, mille osakaalud koondhindest on järgmised:

1) 30 protsenti koondhindest moodustab projekti eeldatav mõju, sealhulgas kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele ning vastavus §-s 4 nimetatud eesmärgile ja tulemusele;

2) 25 protsenti koondhindest moodustab projekti põhjendatus, sealhulgas ettevalmistuse kvaliteet, tulemuste saavutamise realistlikkus, tegevuste põhjendatus, planeeritud tulemuste saavutamiseks kavandatud tegevuste tõhusus ja tegevuste ajakava realistlikkus ning eelarve põhjendatus;

3) 15 protsenti koondhindest moodustab projektis ettenähtud tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsus, planeeritud eelarve realistlikkus ja mõistlikkus;

4) 25 protsenti koondhindest moodustab suutlikkus projekt ellu viia ning tagada tulemuste jätkusuutlikkus ja skaleerimine, sealhulgas vajalike osapoolte kaasamine ja projektimeeskonna võimekus, sealhulgas kogemus, organisatsioonilised ja tehnilised eeldused;

5) 5 protsenti koondhindest moodustab projekti kooskõla strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega ning panus § 4 lõigetes 5 ja 6 sätestatud horisontaalsete põhimõtete saavutamisse.

(2) Paragrahvi 12 kohase projekti taotlusi hinnatakse järgmiste valikukriteeriumite alusel, mille osakaalud koondhindest on järgmised:

1) 15 protsenti koondhindest moodustab projekti eeldatav mõju, sealhulgas kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisse ning vastavus §-s 4 nimetatud eesmärgile ja tulemusele;

2) 30 protsenti koondhindest moodustab projekti põhjendatus, sealhulgas ettevalmistuse kvaliteet, tulemuste saavutamise realistlikkus, tegevuste põhjendatus, planeeritud tulemuste saavutamiseks kavandatud tegevuste tõhusus ja tegevuste ajakava realistlikkus ning eelarve põhjendatus;

3) 20 protsenti koondhindest moodustab projektis ettenähtud tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsus, planeeritud eelarve realistlikkus ja mõistlikkus;

4) 30 protsenti koondhindest moodustab suutlikkus projekt ellu viia ning tagada tulemuste jätkusuutlikkus ja skaleerimine, sealhulgas vajalike osapoolte kaasamine ja projektimeeskonna võimekus, sealhulgas kogemus, organisatsioonilised ja tehnilised eeldused;

5) 5 protsenti koondhindest moodustab projekti kooskõla strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega ning panus § 4 lõigetes 5 ja 6 sätestatud horisontaalsete põhimõtete saavutamisse.

(3) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamiseks moodustab valdkonna eest vastutav minister hindamiskomisjoni (edaspidi *komisjon*). Komisjoni liikmed peavad vastama ÜSS2021_2027 § 11 lõikes 2 sätestatud nõuetele ning kinnitama enne hindamist oma sõltumatust ja erapoolestust vastava projekti hindamisel, samuti menetluse käigus taotleja kohta saadud teabe mitteavaldamist.

(4) Komisjoni juhib Sotsiaalministeeriumi esindaja ja tööd korraldab programmi elluviija.

(5) Komisjon hindab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi konsensuslikult, sealhulgas annab igale valikukriteeriumile hinde koos hinde põhjendusega.

(6) Taotlusi hinnatakse vastavalt valikukriteeriumitele skaalal 1 kuni 5. Kui taotlus saab mõne valikukriteeriumi puhul hinde 2 või vähem või kui taotlusele antud koondhinne jääb alla 15, siis taotlus rahuldamisele ei kuulu.

(7) Taotlused reastatakse pingeritta koondhinnete põhjal alates suurima koondhinde saanud taotlusest. Võrdsete koondhinnetega taotluste puhul lähtutakse projektide pingeritta reastamisel taotluste hindamise korrast.

(8) Taotluste hindamiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga taotluste hindamise korra, mis avaldatakse rakendusüksuse veebilehel hiljemalt taotlusvooru väljakuulutamise päeval.

§ 22. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Taotlused kuuluvad rahuldamisele vastavalt hindamise tulemusena tekkinud pingereale. Taotluse rahuldamise otsused tehakse taotlusvooru eelarve mahus.

(2) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsused vastavalt ühendmääruse § 8 lõikele 1 ja käesoleva määruse § 24 lõigetele 3–5.

(3) Kui pingereas olevate taotluste rahaline maht on suurem kui taotlusvooru eelarve vabade vahendite jääk, võib teha taotluse osalise rahuldamise otsuse.

(4) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatu.

(5) Kui määruse alusel antav toetus on Euroopa Komisjoni otsuse alusel antav riigiabi ning taotlejale ei ole enne käesoleva määruse alusel toetuse taotlemist üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise kohustust aktiga pandud, märgitakse taotluse rahuldamise otsuses:

- 1) taotlejale taotluse rahuldamise otsusega ülesandeks tehtava üldist majandushuvi pakkuva teenuse täpne laad ja kestus;
- 2) vajaduse korral teenuse osutamise territoorium;
- 3) taotlejale ainu- või erioiguse andmine;
- 4) hüvitise määramise alused ning hüvitise arvutamise, kontrollimise ja läbivaatamise parameetrid;
- 5) ülemäärase hüvitise maksmise vältimise ja tagasinõudmise kord;
- 6) viide, et riigiabi antakse Euroopa Komisjoni otsuse alusel.

(6) Taotluse rahuldamise otsus tehakse toetuse saajatele teatavaks e-toetuse keskkonna kaudu.

§ 23. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise kohta tehakse otsus, mis edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu.

§ 24. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse võib osaliselt rahuldada vastavalt ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga vähendada taotletud toetuse summat või muuta taotluses kavandatud tegevusi ilma projekti eesmärki muutmata. Kui taotleja ei ole rakendusüksuse ettepanekuga nõus, teeb rakendusüksus otsuse jätta taotlus rahuldamata.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatule.

(4) Paragrahvi 12 kohase projekti taotluse rahuldamise otsuses märgitakse kõrvaltingimuseks, et toetuse lahenduse kasutuselevõtu tegevustele antakse toetust üksnes juhul, kui komisjon on § 29 lõike 7 punkti 1 kohaselt andnud lahenduse katsetamise tulemustele positiivse hinnangu.

(5) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal tekib toetuse saajal õigus toetuse kõrvaltingimusega seotud toetusele ja maksetele pärast tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist rakendusüksuse poolt toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul, kui rakendusüksusel on võimalik teavet tuvastada infosüsteemist või avalikust andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 25. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ja rakendusasutusega kooskõlastatult ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud asjaolude muutmise korral kontrollitakse enne otsuse tegemist muudatuste asjakohasust, vajalikkust ja vajaduse korral vastavust valikukriteeriumitele.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(4) Toetuse saaja võib § 12 kohaste projektide puhul eelarvet muuta katsetamise ja kasutuselevõtu eelarverea sees ilma taotluse rahuldamise otsuse muutmist taotlemata. Katsetamise ja kasutuselevõtu eelarveridade vahel võib eelarveid muuta kuni 20% ilma taotluse rahuldamise otsuse muutmiseta.

§ 26. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt ühendmääruse §-s 14 ja § 37 lõikes 7 sätestatule.

(2) Lõikes 1 nimetatud otsuse kohaselt tuleb toetuse saajal alusest makstud toetus tagastada.

7. peatükk

Toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused

§ 27. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt teavet ja selgitusi, mis on seotud määruuses sätestatud nõuete ning toetuse saaja ja partneri kohustustega.

(2) Toetuse saaja ja partner peavad täitma ühendmääruse § 10 lõike 1 punktides 1–3, 6–10 ja 12–15 ning §-s 11 sätestatud kohustusi ja tagama projekti elluviimisel kõikides tegevustes, mis on suunatud sihtrühmale või laiemale avalikkusele, ligipääsetavuse nii füüsilises keskkonnas, kui ka digitaalsete teenuste puhul.

§ 28. Rakendusüksuse ülesanded

(1) Rakendusüksusel on õigus teha ÜSS2021_2027-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toiminguid ja otsuseid, sealhulgas:

- 1) teha toetuse saaja ja partneri juures kuludokumentide ja projekti tegevuste elluviimise kontrolli;
- 2) tutvuda projekti ettevalmistamise ja elluviimise käigus koostatavate dokumentidega;
- 3) nõuda lisaandmete ja -dokumentide esitamist taotluses sisalduva projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta, mis tõendavad projekti nõuetekohast elluviimist ning toetuse saaja ja, partneri olemasolul, partneri kohustuste nõuetekohast täitmist.

(2) Rakendusüksus tagab e-toetuse keskkonna kaudu programmi elluvijale, komisjoni liikmetele ja Sotsiaalministeeriumile juurdepääsu projektidega seotud informatsioonile ja dokumentidele.

(3) Rakendusüksus edastab e-toetuse keskkonna kaudu toetuse taotlejale väljavõtte komisjoni hindamisprotokollist.

(4) Rakendusüksus teavitab rakendusasutust toetuse kasutamise takistustest, sealhulgas projekti elluviimise takistustest, väljamaksete peatamistest ja finantskorrektsiooni otsustest.

(5) Seoses riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega tuleb rakendusüksusel:

- 1) säilitada vähese tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid kümne aasta jooksul alates päevast, kui käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;
- 2) kanda riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse andmed antud vähese tähtsusega abi ja Euroopa Komisjoni otsuse alusel antava abi kohta.

8. peatükk

Projekti elluviimise aruanded

§ 29. Aruannete esitamine ja kinnitamine

- (1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu § 6 kohase projekti puhul lõpparuande ja § 12 kohase projekti puhul vahe-, lõpp- ja järelaruande.
- (2) Vahearuanne esitatakse kaks korda aastas 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril, 30. juuni seisuga hiljemalt 15. juulil või rakendusüksuse nõudmisel tihedamini.
- (3) Projekti vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:
 - 1) projekti peamiste tegevuste elluviimise kirjeldus, teave projekti eesmärkide, tulemuste ja näitajate edenemise ja saavutamise ning eelarve täitmise kohta;
 - 2) toetuse saaja hinnang projekti elluviimisele, sealhulgas elluviimisel saadud kogemused ja õppetunnid, ning tulemuslikkusele.
- (4) Paragrahvi 12 kohase projekti vahearuandega esitatakse lahenduse katsetamise tulemust kajastav mõju hindamise raport.
- (5) Projekti lõpparuanne peab sisaldama lisaks lõikes 3 sätestatule andmeid projekti panuse kohta § 4 lõikes 6 nimetatud näitajatesse.
- (6) Paragrahvi 12 kohase projekti puhul peab lõpparuanne sisaldama projekti tulemuste rakendamise kava, mis kirjeldab, kuidas tagatakse pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemist lahenduse jätkusuutlikkus ja laiaulatuslik kasutuselevõtt (skaleerimine).
- (7) Komisjon annab hinnangu:
 - 1) lõikes 4 nimetatud raporti põhjal, kas projekti lahenduse kasutuselevõtu tegevustega jätkamine on põhjendatud või mitte;
 - 2) lõikes 6 nimetatud projekti tulemuste rakendamise kava kohta.
- (8) Lõpparuanne esitatakse 30 kalendripäeva jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates. Puuduste esinemise korral annab rakendusüksus toetuse saajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, mille võrra pikeneb aruande kinnitamise aeg.
- (9) Järelaruanne esitatakse § 4 lõikes 4 nimetatud tulemuse kohta üks aasta pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemist ühe kuu jooksul.

9. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 30. Toetuse maksmine

- (1) Toetuse saajale makstakse toetust järgmiselt:
 - 1) paragrahvi 6 kohase projekti puhul kindlasummalise maksena vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 2 või ettemaksena ühendmääruse § 30 lõike 1 punkti 1 alusel;
 - 2) paragrahvi 12 kohase projekti puhul vastavalt ühendmääruse § 27 lõikes 1 sätestatule tegelike kulude alusel või ettemaksena ühendmääruse § 30 lõike 1 punkti 1 alusel.

(2) Toetuse maksete ja ettemaksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-dest 24–26, 28 ja 30 ning käesolevas määruses maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

(3) Paragrahvi 12 kohase projekti puhul tehakse ühendmääruse § 30 lõike 1 punkti 1 kohane 40%-line ettemakse esmalt lahenduse katsetamise eelarvest, seejärel kasutuselevõtu eelarvest.

(4) Tegelike kulude alusel väljamaksete tegemisel arvestatakse abikõlblike kulude tõendamisel ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekandega tasutud kuludega.

(5) Makse ja ettemakse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid esitatakse rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt üks kord kuus, kui tegelike kulude alusel toetuse maksmisel on kulud tekkinud. Ettemakse saamisel juhendatakse ettemakse kasutamist tõendavate dokumentide esitamisel ühendmääruse § 30 lõigetest 2 ja 3.

(6) Ettemakse kasutamise periood on kuus kuud ettemakse tegemisest arvates.

§ 31. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide või ettemakse kasutamise tõendamise menetlemise osaliselt või täielikult peatada ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

10. peatükk Finantskorrektsioonid ja vaided

§ 32. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

(1) Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatule.

(2) Ettemakse korral, kui toetuse saaja ei ole ettemakse kasutamist tähtajaks tõendanud, on toetuse saaja kohustatud tõendamata ettemakse tagastama 15 kalendripäeva jooksul. Tagasimakse tähtaja ületamisel kohaldatakse finantskorrektsiooni ja nõutakse ettemakse tagasi või tasaarveldatakse väljamaksmisele kuuluva toetusega.

§ 33. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 §-s 31 sätestatule. Rakendusüksus lahendab vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler